

Saarna Heinäveden kirkkoon

Aika: 15.5.2011 klo 10:00

Paikka: Heinäveden kirkko

Kirkkovuoden ajankohta: 3. sunnuntai pääsiäisestä

Kirkkovuoden teema: Jumalan kansan koti-ikävä

Evankeliumi: Joh. 17: 11-17

Jeesus rukoili ja sanoi:

"Minä en enää ole maailmassa, mutta he jäävät maailmaan, kun tulen luoksesi. Pyhä Isä, suojele heitä nimesi voimalla, sen nimen, jonka olet minulle antanut, jotta he olisivat yhtä, niin kuin me olemme yhtä. Kun olin heidän kanssaan, suojelin heitä nimesi voimalla, sen nimen, jonka olet minulle antanut. Minä varjelin heidät, eikä yksikään heistä joutunut hukkaan, paitsi se, jonka täytyi joutua kadotukseen, jotta kirjoitus kävisi toteen.

Nyt minä tulen sinun luoksesi. Puhun tämän, kun vielä olen maailmassa, jotta minun iloni täyttäisi heidät. Minä olen ilmoittanut heille sanasi, ja he ovat saaneet osakseen maailman vihan, koska eivät kuulu maailmaan, niin kuin en minäkään kuulu. En kuitenkaan pyydä, että ottaisit heidät pois maailmasta, vaan että varjelisit heidät pahalta. He eivät kuulu maailmaan, niin kuin en minäkään kuulu. Pyhitä heidät totuudellasi. Sinun sanasi on totuus."

Jeesukselle rakkaat seurakuntalaiset,

Vain hetkeks' ovet onneen aukes.

Nyt kaikki raunioiksi raukes.

Kuitenkin me toivomme niin,
että toisemme vielä tavattaisiin.

Jatkosodan aikaisen sanomalehden kuolinilmoitukseen oli valittu edellä lukemani teksti. Surun tummien värien lisäksi tuo ilmoitus päättää sanomansa toivoon tulevasta elämästä. *"Koska he eivät kuulu maailmaan..."*, mainitsee Jeesus päivän evankeliumissa. Hänen käyttämänsä persoonapronomini "he" viittaa jokaiseen, joka elämänsä aikana on laittanut turvansa Kristukseen ja Jumalan sanaan. Erkki Leminen kirjoittaa kirjassaan *"Kirjeitä kiusatuille"*: *"Kun ihminen pääsee tielle, Kristukseen, hän ei enää ole suolla, jossa hän vain vajoaa syvemmälle ja syvemmälle, kunnes tukehtuu. Hän pääsee hengittämään hyvän tulevaisuuden ilmaa. Kristus on, kuten Raamatussa sanotaan, kirkkauden toivo. Hänen kohtaamisensa Jumalan sanassa, uskon kautta, merkitsee ihmiselle kuolleista heräämistä, ylösnousemusta ja iankaikkista elämää, sellaista, jossa ei jäähyväisiä enää koskaan lausuta."* Näin siis Erkki Leminen.

Seurakuntamme pappi Helge teki pitkään työtään Suomussalmella, joka tuli tunnetuksi myös talvisodan raskaista taisteluista marraskuun 1939 ja tammikuun 1940 välisenä aikana. Tappiot olivat molemmin puolin huomattavat: neuvostodivisioonat menettivät kaatuneita noin 23.000 miestä, ja suomalaiset noin 800 miestä. Taisteluiden 20-vuotisjuhlan yhteydessä paljastettiin vuonna 1958 arkkitehti Alvar Aallon suunnittelema muistomerkki Suomussalmen Karhulanvaarassa. Muistomerkin patsaan jalustan päällä olevassa metallilaatassa on kuvattuna Suomussalmen taistelut ja päädyssä on kenraali Hjalmar Siilasvuon sanat: *"Moni urhea soturi lunasti sydänverellään Suomussalmen suuret voitot. He näyttivät kansalleen kunnian tien, joka oli raskas, mutta ainoa."*

Joskus elämässä on tilanteita, joissa ainoan tien valinta on äärimmäisen vaikeaa. Kunnian tien valinta merkitsi sotien aikana monelle suomalaiselle perheelle isän tai äidin menetystä, oman

kodin tuhoutumista pommituksissa tai evakkoretkeä uusille asuinseuduille. Kunnian tien taakat ovat niin raskaat, etteivät sanat riitä niitä kuvaamaan. Siksi on hyvä viettää kaatuneiden muistopäivää, joka palauttaa mieliimme kansamme valitseman tien ja sillä annetut uhrit.

Ihmisen elämän käännekohdat ja valintatilanteet ovat usein niin vaikeita, että niissä tarvitaan suurempaa viisautta, jota ihmisellä itsellään on. Hyvä esimerkki tällaisesta tilanteesta tulee talvisodan aikaisen Viron ulkoministeri Karl Selterin elämästä. Hänet kutsuttiin Moskovaan vuonna 1939 allekirjoittamaan Venäjän ja Viron välinen kauppasopimus. Kuitenkin heti neuvottelujen aluksi Venäjän ulkoministeri Vjatseslav Molotov esitti uhkavaatimuksen omaisesti, että maiden välille solmittaisiin keskinäinen avunantosopimus, jonka nojalla Venäjällä olisi oikeus perustaa sotilastukikohtia Viron alueelle. Molotovin oman kertomuksen mukaan hän oli todennut Selterille: *"Ette palaa enää kotinne, jollette allekirjoita liittymistä takaisin meihin."*

Ajatelkaapa Selterin tilannetta. Jos hän olisi kieltäytynyt allekirjoittamasta sopimuksen, se olisi saattanut maksaa hänen henkensä. Jos taas hän allekirjoittaisi sopimuksen, saatettaisiin häntä myöhemmin pitää maanpetturina. Muita vaihtoehtoja hänellä ei ollut. Selterin ratkaisu oli sopimuksen allekirjoittaminen ja ensimmäiset puna-armeijan joukot marssivat Viroon kolme viikkoa myöhemmin. Hän itse pakeni maasta hieman tämän jälkeen, marraskuussa 1939.

Miltä mahtoi tuntua Selteristä, kun oli kokenut kaiken tämän? Entä miltä niistä perheistä, jotka joutuivat pakon edessä antamaan isänsä ja poikansa rintamalle isänmaamme sotien kynnyksellä tai niiden aikana?

Voimme ymmärtää, että kaikissa näissä tilanteissa pahalta varmasti tuntui. Ja voi olla, että pahan olon ohella usko Jumalaan koki kolauksen monellakin ihmisellä. Sillä olivathan historian tuulet ajaneet ihmiset ilman heidän omaa syytään hyvin vaikeisiin tilanteisiin. Ja vieläpä sellaisiin, jotka päättyivät pahimmillaan sankarihaudan äärelle. Hannu Karhoksen toimittamassa kirjassa *"Ei tullut isä kotiin. Sotaorpojen kertomuksia."* on kansikuvana Sirpa Parkkisen arkistosta otettu kuva, jossa hän, äitinsä ja pikkuveljensä seisovat valkoisen ristin äärellä muistelemassa edellisenä syksynä kaatunutta isää. Tuo mustavalkoinen kuva on jotenkin niin lohduton. Tummiin pukeutuneen lesken molemmilla puolilla seisovat lapset, iältään ehkä alle 5-vuotiaat. Lastenkin ilmeet näyttävät surullisilta ja kuvan taustalta avautuva ristirivistö, kertoo tuon kuoleman puutarhan lukuisista muista murheellisista tarinoista.

Mutta jotain kertoo se, että olemme tänään kaatuneitten muistopäivänä kirkossa ylistämässä Jumalaa. Onko sittenkin niin, että maailman tuskan taakse kätkeytyy hyvän Jumalamme armo ja rakkaus? Ensio Porion runossa, joka kertoo kokemuksista sotasiirtolaisten parissa, uskotaan näin:

*"Mies astui rekeen, johon kertyi armas perheväki.
Ol' antimia karjan, pellon matkaeväiksi.
Hän lehmiensä levotonna pälyilevän näki,
kun lauma pakkasessa värisi.*

*Jäi aittatie, jäi pihakoivu, pino koskematon.
Jäi saunaranta, talli, läävä, karjakujanne.
Tien käännteessä hän silmiinsä sai vielä valkokaton,
näin viime kerran vilahti se.*

*Pian vainolainen raiskais hänen muistojensa tuvan,
tai tuli tuhoaisi ja jäättyis kotilies.
Vaan jalaksien joikuessa tunsu kirkastuvan
hän oudon tien, min yksin Herra ties.*

*On Jumalalla johtaessaan heidät hetkeen tähän,
myös avain majaan autuuden, jot' eivät vainot vie.
Jos jäikin kodin aarteista niin vähän, ah, niin vähän,
jäi toivon tie, jäi lupausten tie.”*

Vaikeimmatkaan kohtalot eivät ole tässä maassa vaientaneet Jumalaa kohtaan tunnettua kiitosmieltä. Ensio Porion tavoin voimme luottaa siihen, että kaikki ajallinen kerran katoaa, mutta Jumalalla todella on avain majaan autuuden. Siihen majaan, jonne käy kulku Golgatan ristintyön kautta. Eikä tuo taivaallinen majapaikka ole kenellekään niin kallis, ettei siihen olisi varaa. Sillä se majoitus on jo maksettu ilman päättymispäivää. Ja tässä on se Jumalan armo ja rakkaus, että me tunnemme koti-ikäväää siihen paikkaan, jossa Jeesus meitä odottaa.

Nousemme tunnustamaan kristillisen uskomme.